

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การจัดการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนา : ศึกษาเฉพาะกรณี
วัดปัญญานันทาราม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ผู้วิจัย : นางสาวชุตติกาญจน์ ผลบุตร

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระมหาทวี มหาปัญญา (ละลง), ผศ.ดร., ป.ธ. ๙, พธ.บ., ศน.ม.,
M.Phil., Ph.D. (Buddhist Studies)

: ผศ.ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร, ป.ธ.๙, พ.ม., พธ.บ., พธ.ม.,
Ph.D. (Pali & Buddhist Studies)

วันสำเร็จการศึกษา : ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ ๒) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนาของวัดปัญญานันทาราม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี และ ๓) เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนาของวัดปัญญานันทาราม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ผลการศึกษาพบว่า การเรียนรู้ตามแนวตะวันตกมีแนวคิดสำคัญคือการมองแบบแยกส่วนของธรรมชาติและพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ การเรียนรู้จึงหมายถึงความต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ โดยเน้นให้ความสำคัญที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้สามารถแก้ไขหรือเผชิญปัญหาต่างๆ ได้ เป้าหมายของการเรียนรู้จึงเน้นการพัฒนาที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของตน ในการดำเนินชีวิต ส่วนการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนามีแนวคิดสำคัญคือการมองว่ามนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา การเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนาจึงหมายถึงการฝึกฝนพัฒนามนุษย์ให้มีชีวิตที่ถูกต้องดีงาม เน้นความสำคัญที่การพัฒนามนุษย์ทั้งพฤติกรรม จิตใจ และสติปัญญา โดยมีเป้าหมายคือความเข้าใจในสิ่งที่ตนเป็นและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับระบบธรรมชาติตามความเป็นจริง จนสามารถพัฒนาตนสู่ความเป็นอิสระจากทุกข์ทั้งหลายกลายเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้ในที่สุด

การจัดการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนาของวัดปัญญานันทาราม ซึ่งเป็นองค์กรวัดที่มีความโดดเด่นด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม โดยมีแนวคิดการจัดการเรียนรู้คือการสร้างความดีเพื่อควบคุมคนเก่ง และทุกคนพัฒนาได้ถ้าให้โอกาส การจัดการเรียนรู้จัดในรูปแบบของโครงการเข้าค่ายฝึกอบรม โดยมีเป้าหมายคือการสร้างคนให้เป็นมนุษย์ การสร้างมนุษย์ให้เป็นพุทธบริษัทที่สมบูรณ์ตามหลักพระพุทธศาสนา

ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนาของวัดปัญญานันทารามนั้น ในด้านปริมาณประเมินผลได้จากจำนวนภาระงานของวัดเพิ่มขึ้นและจากจำนวนของผู้สนใจทั่วไปที่เข้าร่วมฝึกอบรมในโครงการที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนในด้านคุณภาพประเมินผลได้จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้าฝึกอบรมมีพัฒนาการเป็นไปในทางที่ดีขึ้น สรุปผลโดยภาพรวมวัดปัญญานันทารามถือได้ว่าเป็นองค์กรวัดที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนรู้และเผยแผ่ศาสนาธรรมเพื่อปลูกสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ